

Пшеницата. — Отъ хлѣбнитѣ растения най-голѣмо значение има пшеницата. На зърно — тя се вари като жито, безъ което не минава нито единъ религиозенъ обредъ. Като хлѣбъ — тя храни хората и участвува въ всички домашни праздненства, служби и обреди.

Гроздето е почти на еднаква почитъ съ пшеницата и виното му участвува наравно съ нея въ всички домашни, религиозни и обществени обредности. Едно време строго сж пазяли да не яде никой грозде преди то да бжде осветено на Преображение.

Медъ. Медътъ е на голѣма почитъ у народа; съ него не само подслаждатъ хлѣба, коливото и гозбитѣ, но го употребяватъ много въ народната медицина. Той ималъ свойството да разваля магии, уроки и пр. „Медъ и масло“ е изразътъ на най-добри пожелания въ народа.

Нека отбележимъ най-сетне, че царевичката и картофитѣ, които сж въведени у насъ въ християнско време, не участвуватъ въ никакви домашни обредности.

ХЛѢБЪ, СОЛЪ И ВИНО.

Хлѣбътъ, солта и виното сж най-важнитѣ предмети на човѣшкото сществуване; тѣ сж обкржжени съ ореола на религиозно почитание. Хлѣбътъ се счита за святъ, поради което, когато човѣкъ седне да яде, той се кръсти. Каква е ролята на хлѣба при еденето у насъ, става явно отъ това, че когато другитѣ народи сядатъ „да обѣдватъ или да вечерятъ“, у насъ сядатъ „хлѣбъ да ядатъ“. Когато ядатъ хлѣбъ, гледатъ да го не ронятъ по земята и да го не тѣпчатъ съ крака, защото било „грѣхота“. Въ всички наши домашни и религиозни обреди хлѣбътъ заема първенствующе значение. За тая цѣль и за всѣки отдѣленъ случай се мѣсятъ и пекатъ особени хлѣбове, формата на които сж сщественно отличава отъ обикновения хлѣбъ за ядене. Освенъ особената форма на хлѣбоветѣ, по тѣхъ се правятъ различни укашения, всѣко едно отъ които има присвоено нему тълкувание. Така напримеръ, кръстовидната форма на хлѣба уподобява кръстцитѣ (снопитѣ), знакъ на плодородие; кржглата — уподобява слънцето, отъ което произлиза свѣтлината и топлината, необходими така сжщо за плодородието; вѣнецообразната — представлява пролѣтъта, източ-